

г. Христки издаде и пжрвѣтъ си граматикѣ въ 1836 год. Той въ нея имаше и членовѣтъ, които употреби въ преводитѣ си до 1845 год., кога издаде истѣтъ граматикѣ втори пѣтъ. Въ това второ издание г. Христки изфжрили членовѣтъ, и като въ предисловието*) си сплети вѣнецъ самъ за себе си, за преводитѣ и за истѣтъ граматикѣ, продължава да приказва за членовѣтъ да ги оставятъ, като непотребни и безобразни, на простийатъ народъ, и това да сторятъ и съ другитѣ разни гнусоти, сирѣчь съ ж, ѣж и проч., що сѣ въ тия времена(!) отъ небитие произведени да огнушаватъ гладкото и сладкото (чие?) писание и пр. и пр. — По долу (на стр. 3) г. Христки втори пѣтъ нападва на членовѣтъ, признава, чи тѣ правятъ произношението опредѣлително, но на мѣстото имъ совѣтува да употребяваши мѣстоимението и да говормъ не: „зими перото,“ но — „земи това перо“ — което однакожъ мѣстоимение „това“ не намѣруваши въ граматикѣтъ му. — Горѣ рекохме, чи чловѣцитѣ отъ природѣтъ¹⁾ сѣ стремятъ въ краткитѣ изречения. — Да речемъ: „перото“ — е по-лесно и гладко отъ да речемъ: „това перо“.

Се това пише г. Христки, защото, както казахме, ся насити отъ печатнийатъ приправлений²⁾ отъ руситѣ языкъ. Доволенъ съ това знание, той не разсѣди за добро да пригледа откритията, що потомцитѣ на иститѣ преправители на старобжлгарското наречие, руситѣ, въ нашитѣ дни сторихѣ. Ако той и другитѣ наши писатели по Бжлгариятъ диряхѣ новитѣ открития, увѣрени сми, чи не щяхѣ сега да проповѣдоватъ друго, освѣнъ оригиналнѣтъ бжлгарщинѣ, която живѣе въ устата имъ.

Здравийатъ умъ показва, чи само народѣтъ има властъ да примѣнява³⁾ наречието си, писателитѣ требува по него да вжрватъ; ако правятъ свои видумки,⁴⁾ ставатъ смѣшни на другитѣ родове. Както италиянцитѣ, французитѣ и другитѣ народи, така и бжлгаретѣ внесохѣ въ говорнийатъ языкъ, за облекчение, членовѣтъ. Никой нѣма право да имъ ги отнеме.

Г. Христки совѣтува на мѣстото имъ да употребяваши мѣстоимението: „той, тоя, тое.“ — Многогодишното чтение

*) Любопитнигѣ нека прочетатъ това негово ареопагическо предисловие, писано пристрастно безъ сякѣ критикѣ. Б. А.

1) По природа. 2) Преобразенъ. 3) Приспособява. 4) Ако измислятъ свои форми.